

2. Онацька В. Д., Саппа М. М. Критичне мислення як ціннісна орієнтація сучасної освіти. *Бочаровські читання* : тези доп. учасників Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 25-річчю підгот. психологів у Харків. нац. ун-ті внутр. справ (м. Харків, 13 квіт. 2018 р.). Харків, 2018. С. 208–212.

3. Сабадуха В. О. Філософія критичного мислення та прийняття рішень: підручник. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2023. 680 с.

Базарна Ольга

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – Т. Борисова)
(м. Полтава)*

МИСТЕЦТВО НА МЕЖІ З ПРОВОКАЦІЄЮ У ТВОРЧОСТІ ФРАНЦУЗЬКОГО МОДЕЛЬЄРА ЖАНА-ПОЛЯ ГОТЬЄ

Жан-Поль Готьє народився в 1952 році в передмісті Парижа і з дитинства був зачарований світом моди. Виріс у буржуазній родині з традиційним вихованням, Готьє віддавав перевагу естетиці та фільмам, які ставали для нього джерелом натхнення для перших власних образів. Його перші дизайнерські експерименти втілювалися в костюмах для плюшевого ведмедика. Проводячи багато часу з матір'ю, тіткою та бабусею, він тонко вивчав жіночу психологію. Пропускаючи уроки, хлопець присвячував час малюванню та перегляду модних журналів. Батьки всіляко підтримували його пристрасть до моди, сприяючи реалізації його творчого потенціалу.

Жан-Поль був натхненний фотографіями та матеріалами в журналі Elle, що підштовхнуло його до спроб створювати власні моделі одягу. Незважаючи на відсутність спеціальної освіти, всі його ескізи були результатом самонавчання. Ще в юному віці він надсилав свої роботи відомим модельєрам для отримання професійної оцінки.

У 1970 році, коли Жан-Поль було 18, він надіслав свої перші серйозні ескізи П'єру Кардену, і відомий кутюр'є не лише високо оцінив їх, але й запросив юнака працювати своїм особистим помічником, що стало справжнім проривом. Для Жан-Поля та його родини це було приголомшливою подією, адже він не мав професійної освіти. Пропозиція була прийнята, і юний дизайнер вирушив до столиці моди. В Будинку моди Карден він працював рік, а згодом долучився до команди Жана Пату та Анджело Тарлацці. У 1974 році Готьє повернувся до Кардена, щоб створити спеціальну колекцію для американського ринку, на яку витратив цілий рік [3].

Минуло десять років, і Жан-Поль вирішив розпочати власну кар'єру модельєра, співпрацюючи з японським консорціумом Kashiyama. Його

однокласники Френсіс Менаж та Дональд Потар стали співзасновниками бренду і згодом обіймали керівні посади.

Першу авторську колекцію Готьє представив ще до заснування власного бренду, у 1976 році. Однак через помилки в просуванні ця колекція залишилася непоміченою: в день її показу в Парижі відбувалося дефіле відомішого дизайнера, і всі медіа, модні критики та знаменитості обрали його захід. Цей досвід залишився уроком на все життя для Готьє, і відтоді всі його покази стали видовищними та епатажними подіями, які привертали увагу кожного.

Заснування Будинку моди Jean-Paul Gaultier відбулося у 1981 році, і саме тоді за Готьє закріпилося прізвисько «Модний хуліган». Успіх принесла колекція «Хай-тек», яка здивувала глядачів своєю зухвалістю: моделі дефілювали у вбраннях, створених із предметів повсякденного життя, таких як сміттєві баки та бляшанки, а також з аксесуарами з упаковок котячого корму. У 1983 році Готьє представив нову колекцію «Дадаїзм», яка вразила світ моди своєю провокативністю, забезпечивши дизайнерові репутацію авангардного художника. В період з 1984 до 1985 року він випустив ще кілька знакових колекцій. На показі Cultural Shock моделі демонстрували спідню білизну – корсети, шиньйони, а також оригінальні гостроконечні бюстгальтери, що викликало хвилю критики та звинувачення в порушенні стандартів жіночої краси. У колекції Man-Object, орієнтованій на чоловічу аудиторію, Готьє представив чоловічі жилети та спідниці, прагнучи стерти гендерні межі в одязі.

У 1986 році дизайнер випустив дві нові колекції: «Ляльки», натхненну образом жінки легкої поведінки, та «Російську колекцію», яка виділялася кириличними написами на одязі [2].

Справжній прорив стався у 1987 році, коли Мадонна сама запропонувала Готьє співпрацю, що принесло йому світову славу. Відтоді він створював для співачки сценічні образи, зокрема культовий конусоподібний бюстгальтер.

У 1989 році Готьє почав отримувати замовлення на розробку костюмів для кіно, і його ідеї надовго закріпилися в Голлівуді. У 1993 році дизайнер випустив свої перші парфуми під брендом Jean-Paul Gaultier та представив три нові колекції з різними джерелами натхнення. Його колекція Rabby-Chick була навіяна єврейською хасидською культурою, а Tattoo – етнічними мотивами та багатим декором із тату. Третя колекція цього року мала монгольську тематику.

У 1995 році Готьє випустив знакову колекцію *Enfant Terrible*, що стала символом змін в індустрії моди та передвіщала початок нової епохи для бренду.

У 1999 році дизайнер продав третину свого Будинку моди компанії *Hermes*, що стало вигідною угодою для обох сторін. Готьє отримав ресурси для розширення, а *Hermes* додав нове дихання у свої колекції. З 2003 року Готьє обіймав посаду креативного директора *Hermes* – несподіване призначення для бренду з репутацією стриманої розкоші [2].

У 2010 році Готьє покинув Hermes, щоб присвятити себе власному бренду, хоча колекції виходили регулярно. В липні цього року його було призначено президентом Будинку моди Jean Paul Gaultier.

Готьє також став відомим своєю відкритістю в особистому житті, заявивши про свою орієнтацію ще в 1980-х. Його тривалі стосунки були з однокласником і директором його першого Будинку моди Френсісом Менажем, який помер у 1990 році. Після втрати коханого Готьє вибрав усамітнення, хоча залишився активним у світському житті: він часто з'являвся на вечірках, навіть деякий час вів власне шоу на каналі MTV під назвою Eurotrash, відоме своєю провокаційністю.

Вклад Жан-Поля Готьє в світ моди справді неоціненний: він залишив свій відбиток як у глобальних тенденціях, так і в конкретних речах, що стали його візитною карткою.

Дух Парижа пронизує кожен колекцію Готьє. Його жіночі лінії відрізняються прагненням до максимальної емансипації. Жінки Готьє – незалежні, сильні, надзвичайно привабливі. Відомі голлівудські дівки, зокрема Мей Вест, стали для нього джерелом натхнення, підкреслюючи витонченість і силу.

Не менш важливим елементом творчості Готьє є лондонський панк, який залишив яскравий слід у його роботах. Лондон став для нього другою домівкою, а мотиви панк-культури та стилю часто проявлялися в його роботах, наприклад, у костюмах для Меріліна Менсона.

Фірмовий стиль Готьє характеризують широкі плечі, вузькі стегна, гострі кути й жорсткі форми. Прикладом цього є знаковий бюстгальтер Мадонни з конусоподібними чашками. Цікаво, що перша версія цього образу з'явилася ще в 1976 році у вигляді оранжевого топа з конусним бюстгальтером, згодом знятого Пітером Ліндбергом у своєму фотопроєкті.

Нижня білизна як частина верхнього одягу – ще одна знахідка Готьє. У його колекціях мереживні та шкіряні бюстгальтери стають ключовими елементами образу, а комбінації ніжних матеріалів білизни з жорсткими тканинами виглядають неймовірно ефектно.

Готьє також порушив усталені стандарти чоловічого та жіночого одягу. З 1980-х він одягає чоловіків у кілти, а жінок – у двобортні піджаки, майстерно розмиваючи гендерні межі в моді.

Його внесок помітний і в різноманітності моделей на подіумі. Ще задовго до поширення бодіпозитиву на його показах з'являлися манекенниці різного зросту й комплекції, що додавало провокативного контрасту, характерного для бренду Gaultier [2].

У 2007 році Готьє був удостоєний премії Fashion Group International за «руйнування стереотипів і стирання меж у моді» [1].

Якщо говорити про конкретні елементи стилю, Жан-Поль Готьє подарував нам укорочені топи, що відкривають живіт, шовкові кардигани, схожі на пеньюари, жилети в морському стилі, натхненні бретонським одягом, і, звичайно, окуляри нестандартної форми [2].

Маючи чутливу й тонку душу, Жан-Поль Готьє протягом півстоліття творив мистецтво на межі між провокацією, яка нерідко викликала обурення публіки, та абсолютною свободою самовираження. Глибоко відчуваючи пульс мінливого світу, дизайнер завжди дивився вперед – у невідоме, сміливе, за рамки і табу. Його характерний стиль виходив далеко за межі одягу для класичних манекенниць, він творив для всіх нас.

«Я не терплю обмежень у моді, коли в тренді лише блондинки або певний тип зовнішності – це лише маркетинг. Це неправильно. Я завжди прагнув показати сучасну жінку, її силу та місце в суспільстві», – наголошував дизайнер в одному з інтерв'ю.

Тому не дивно, що для своїх показів маестро обирав людей різного зросту, з неідеальною фігурою, і навіть харизматичних літніх моделей – адже його одяг підходив кожному.

Жан-Поль Готьє завжди захоплював світ моди самоіронією, залучав до неї навіть тих, хто зазвичай нею не цікавиться, та задавав майбутні тенденції.

У січні 2020 у паризькому музичному театрі Шатле легенда моди Жан-Поль Готьє провів своє прощальне шоу. Його остання кутюрна колекція, представлена на Тижні моди, була присвячена 50-річчю творчої кар'єри. Глядачі стали свідками захопливого шоу, що провело їх кривими вуличками невгамовної фантазії дизайнера: морські тільники, денім кольору неба, розкіш шовку, міцність шкіри, мереживні корсети і навіть сукня з капронових колготок. На цьому екстравагантному святі краси сяяли Карлі Клос, сестри Хадід, Ірина Шейк, Діта фон Тіз, Коко Роша, Карен Елсон та багато інших знаменитих друзів ювіляра.

Цей enfant terrible («нестерпна дитина», з фр.), як його колись назвали, навіть у свої солідні роки залишається бунтарем із молодим серцем, що й досі кидає виклик нудним стандартам [4].

Список використаних джерел :

1. Жан-Поль Готьє: ломка стереотипів URL: <http://www.fashiontime.ua/news/6838.html> (дата звернення: 15.10.2024).
2. Жан-Поль Готьє маніфічний провокатор і enfant terrible URL: <https://kamiriaglasses.com/jean-paul-gaultier-the-provocateur-manifique-and-enfant-terrible> (дата звернення: 15.10.2024).
3. Жан-Поль Готьє – поганий хлопчик світу моди. URL: <https://vogue.ua/article/fashion/persona/zhan-pol-gote-plohoy-malchik-mira-mody-34775.html> (дата звернення: 15.10.2024).

4. На крок попереду: за що ми любимо Жан-Поля Готьє URL: <https://marieclaire.ua/uk> (дата звернення: 15.10.2024).

Басарьов Дмитро

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – Р. Винничук)
(м. Полтава)*

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЗАХОДІВ У ГРЕБІНКІВСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

У вивченні стратегічного планування в контексті соціокультурних заходів, важливо звернутися до цього питання з науково-аналітичної точки зору. Стратегічне планування в культурному менеджменті стає ключовим фактором для досягнення успіху та стійкості у вимірах культурно-творчого простору. У цьому контексті, стратегічне планування визначається як системний та цілеспрямований підхід до формування майбутнього обличчя культурного закладу. Це не лише засіб адаптації до змін у сучасному середовищі, але і стратегічна рамка для досягнення конкретних метою та завдань.

В контексті розгляду методів та засобів формування перспективних планів для культурного закладу, важливо звернутися до цього аспекту з позиції наукового дослідження та аналізу. Методи та засоби формування перспективних планів стають визначальним етапом стратегічного управління, спрямованого на досягнення високих результатів та сталого розвитку (Діяльність будинків культури, 2021).

Стратегічне планування в рамках закладу культури визначається як процес розробки фіксованого визначення обсягів діяльності на конкретний період, спрямований на досягнення стратегічних цілей. План, у цьому випадку, є формою конкретизації цих обсягів діяльності і має включати деталізовані кроки, спрямовані на реалізацію стратегії.

Планування, в контексті культурного закладу, представляє собою процес узагальнення досвіду та прогнозування діяльності, зорієнтований на майбутні запити та потреби населення (Єрмолаєв, 2012). У відмінну від традиційних підходів до планування в інших сферах суспільного життя, в сфері культури необхідно враховувати специфічні особливості:

а) знання соціальної структури суспільства важливо для адаптації планів до потреб різних соціальних груп.

б) врахування громадських та політичних тенденцій розвитку суспільства визначає стратегічний контекст для планування у сфері культури.